# ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HÒ CHÍ MINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIỀN KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN MÔN KHOA HỌC DỮ LIỆU

# BÁO CÁO TRỰC QUAN HÓA DỮ LIỆU DÂN SỐ, TỶ LỆ SINH – TỬ CỦA VIỆT NAM

Giáo viên lý thuyết: Bùi Tiến Lên

Giáo viên thực hành: Lê Ngọc Thành

Sinh viên thực hiện:

Phạm Phong Hào - 1612176

Võ Nhật Vinh –1612815

Huỳnh Minh Huấn – 1612858

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 30 tháng 8 năm 2020

# MỤC LỤC

I. Nội dung	2
1. Giới thiệu	
a. Giới thiệu nhóm	
b. Bài toán	
c. Ngữ cảnh bài toán	
d. Dữ liệu bài toán	
e. Phần mềm sử dụng	
2. Tiền xử lý dữ liệu	
3. Các vấn đề cần trực quan, phân tích và nhận xét	
a. Tình hình dân số cả nước	
b. Tình hình dân số theo giới tính	
c. Tình hình dân số thành thị, nông thôn	
d. Tỷ suất sinh, tỷ suất tử vong, tỉ suất tăng dân số tự nhiên	
II. Kết luận và hướng phát triển	
1. Một số vấn đề về việc chọn biểu đồ	
2. Kết luận	
3. Hướng phát triển	
III. Phân công	
$\boldsymbol{\omega}$	_

### I. Nội dung

#### 1. Giới thiệu

#### a. Giới thiệu nhóm

STT	Họ và tên	Mã số sinhv viên
1	Phạm Phong Hào	1612176
2	Võ Nhật Vinh	1612815
3	Huỳnh Minh Huấn	1612858

#### b. Bài toán

Phân tích dữ liệu dân số Việt Nam, đưa ra các nhận xét và kết luận về xu hướng thay đổi dân số của Việt Nam qua các năm.

#### c. Ngữ cảnh bài toán

Hiện nay, dân số Việt Nam đang trong giai đoạn có cơ cấu "vàng". Vì vậy, việc cần thiết là phải tận dụng nguồn lực dồi dào này để phát triển đất nước. Mặt khác, việc tìm hiểu nguyên nhân, phân tích dữ liệu là một nhu cầu cần thiết để có thể nắm bắt được xu hướng thay đổi của dân số, từ đó hạn chết các "biến đổi tiêu cực" trong dân số làm cho cơ cấu dân số phát triển bền vững. Từ đó, hình thành nên ngữ cảnh của bài toán.

#### d. Dữ liệu bài toán

Nguồn: Dữ liệu dân số trên Tổng cục thống kê Việt Nam

Link: https://www.gso.gov.vn/Default.aspx?tabid=217

Các dữ liệu thực hiện:

• Dữ liệu dân số cả nước từ năm 1996 đến 2011

¹ Cơ cấu dân số vàng (Golden population structure): được hiểu là số người trong độ tuổi lao động tăng gấp hai lần số người phụ thuộc (Tỉ số phụ thuộc trẻ em, Tỉ số phụ thuộc già, Tỉ số phụ thuộc chung). Nguồn: <a href="https://vietnambiz.vn/co-cau-dan-so-vang-golden-population-structure-la-gi-kho-khan-va-giai-phap-20191203155732808.htm">https://vietnambiz.vn/co-cau-dan-so-vang-golden-population-structure-la-gi-kho-khan-va-giai-phap-20191203155732808.htm</a>

- Dữ liệu dân số theo giới tính từ năm 1996 đến 2011
- Dữ liệu dân số theo thành thị, nông thôn năm 1996 đến 2011
- Dữ liệu tỷ suất sinh tử năm 2005 đến năm 2011

### e. Phần mềm sử dụng

- Microsoft Excel 2016: Công cụ cung cấp cả tính toán và trực quan hóa dữ liêu ở mức cơ bản.
- Tableau: Công cụ trực quan hóa chuyên nghiệp thường dùng để xử lý cá tác
  vụ nâng cao, phân tích dữ liệu chuyên sâu.

### 2. Tiền xử lý dữ liệu

Việc tiền xử lý trong tập dữ liệu khá dễ, ta chỉ lưu ý một chút thay đổi hành chính như sau:

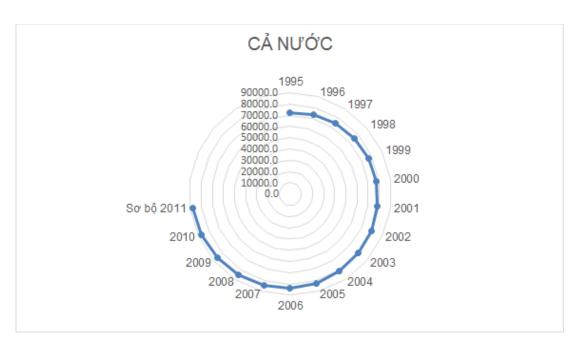
 Từ năm 2008, tỉnh Hà Tây xác nhập và thủ đô Hà Nội. Vì vậy, để thống nhất chúng tôi sẽ cộng dồn các số liệu từ 2007 trở về trước của Hà Tây vào Hà Nội.

## 3. Các vấn đề cần trực quan, phân tích và nhận xét

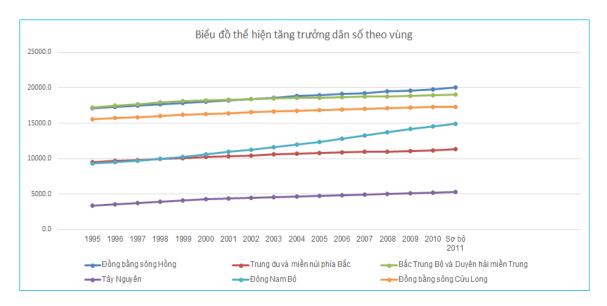
#### a. Tình hình dân số cả nước

### Tình hình cả nước

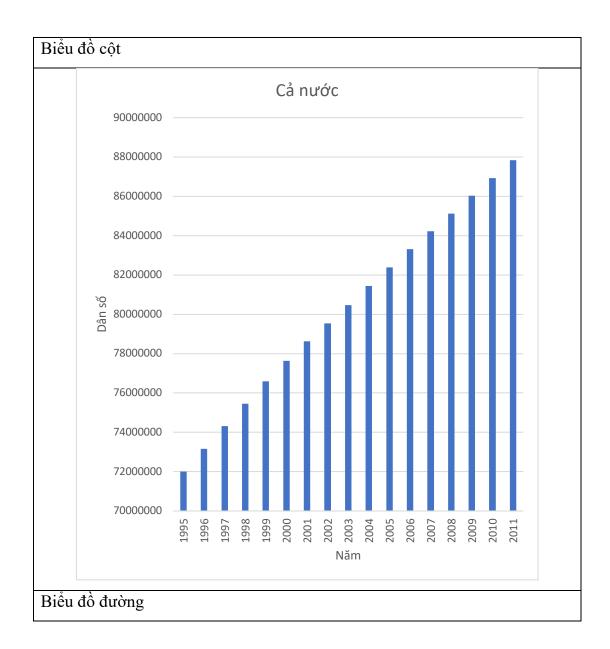
- Tổng dân số từ năm 1995 đến 2011
  - Từ 1995 đến 2011 dân số cả nước tăng từ hơn 70 triệu dân lên gần chạm ngưỡng 90 triệu dân.
  - Có thể thấy tốc độ gia tăng khá đều qua các năm.

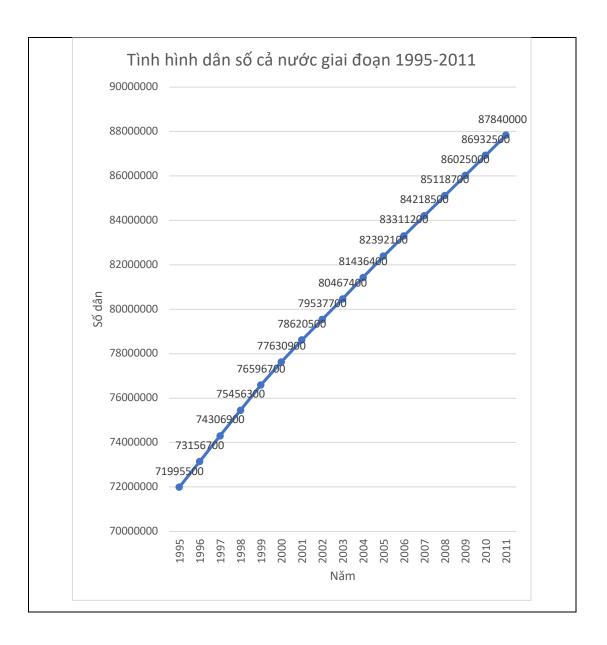


- Mức độ tăng trưởng dân số theo vùng qua các năm
  - Đông Nam Bộ từ những năm 2000 có mức tăng trưởng cao.
  - Giai đoạn từ 2008 đến 2011, các khu vực ĐB. Sông Cửu Long, Trung du và miền núi phía Bắc, Bắc Trung Bộ và Duyên hải miền Trung tốc độ tăng dân số chững lại. Trong khi khu vực ĐB. Sông Hồng chỉ tăng nhẹ.



Biểu đồ cột và đường thể hiện sự thay đổi của dân số cả nước từ năm 1996 đến
 2011





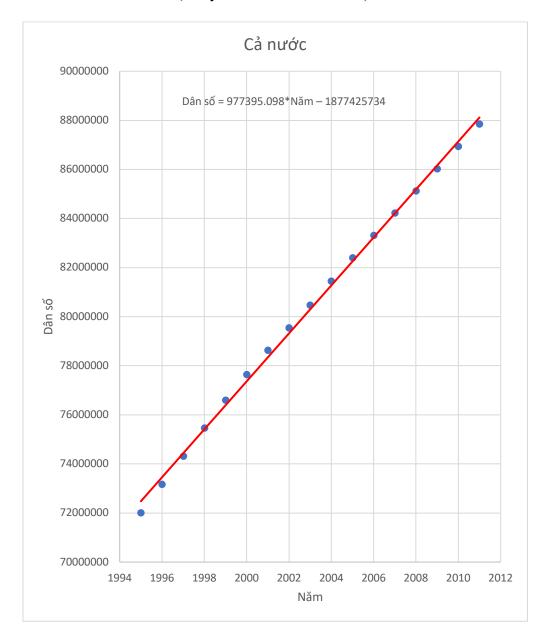
# – Hồi quy tuyến tính

	Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value
Intercept	-1877425734	22941413.97	-81.83565917	2.67E-21
Năm	977395.098	11453.49244	85.33598843	1.43E-21

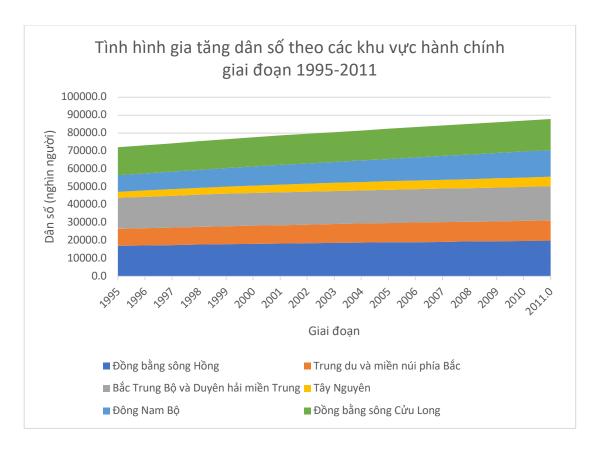
- Công thức: Dân số = 977395.098\*Năm - 1877425734

Đạo hàm: Tốc độ gia tăng dân số trung bình = 977395 người/năm

# - Biểu diễn (lưu ý cái số đã bị làm tròn):



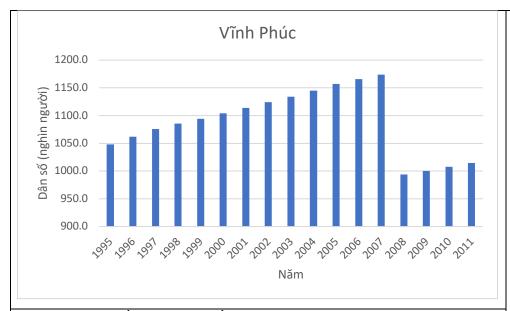
Theo từng khu vực hành chính



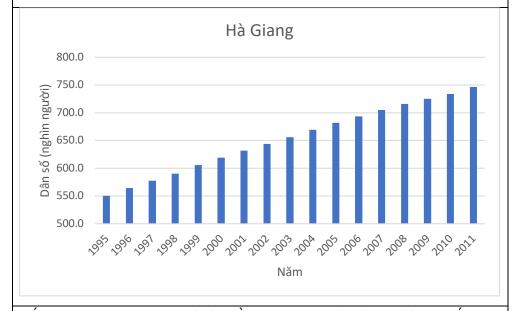
## Theo từng địa phương

Việt Nam có tất cả 63 tỉnh thành, vì vậy nếu vẽ hết 63 tỉnh thành này thì dường như chiếm không gian rất nhiều, việc phân tích cũng trở nên khá khó khăn. Việc phân tích ở đây là việc chọn ngẫu nhiên một tỉnh trong mỗi khu vực hành chính.

Đồng bằng song Hồng – tỉnh Vĩnh Phúc	Nhận xét chung
--------------------------------------	----------------

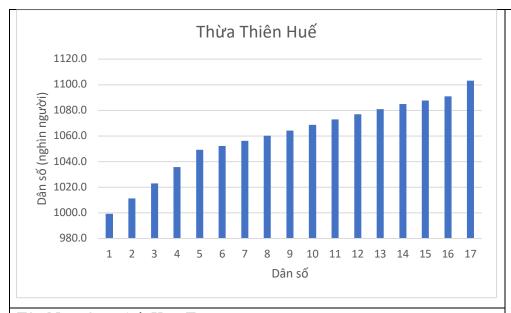


Trung du và miền núi phía Bắc – tỉnh Hà Giang

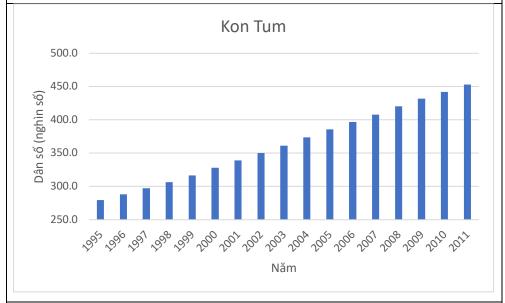


Bắc Trung Bộ và Duyên hải miền Trung – tỉnh Thừa Thiên Huế

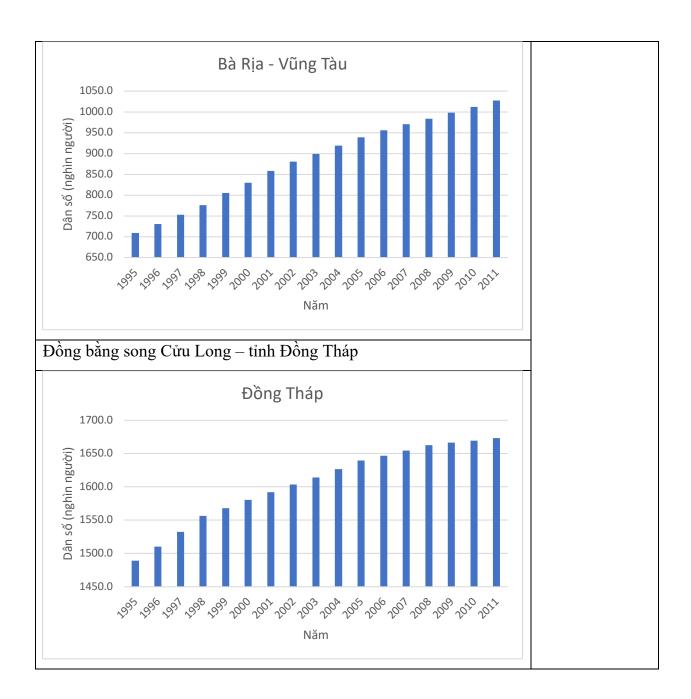
Nhìn chung, tất cả các biểu đồ của các tỉnh có xu hướng chung theo cả nước là tăng theo từng Riêng năm. trường hợp của tỉnh Vĩnh Phúc vì một số cơ cấu sáp nhập cơ cấu địa bàn của các tỉnh với nhau ở khu vực phía bắc. Mặt khác một phần Vĩnh Phúc gần Hà Nội nên việc di dân cơ giới diễn ra nhanh chóng.



Tây Nguyên – tỉnh Kon Tum



Đông Nam Bộ - tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu



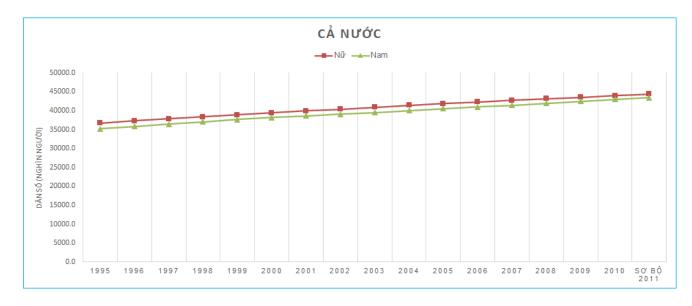
# b. Tình hình dân số theo giới tính

Biểu đồ cột thể hiện dân số theo giới tính qua các năm từ 1995 đến 2011.

0

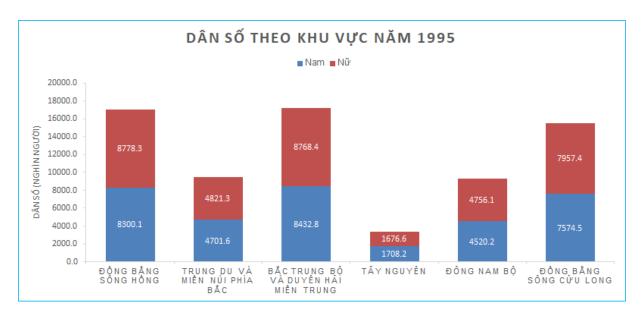


- Biểu đồ đường thể hiện mức tăng dân số theo giới tính trên cả nước
  - O Dân số theo nữ giới vẫn cao hơn nam giới xuyên suốt 15 năm.
  - Tuy nhiên, tỉ lệ chênh lệch lại đang có xu hướng giảm qua các năm. Đến đầu sơ bộ năm 2011, chỉ chênh lệch khoảng 1 triệu giữa nam và nữ.



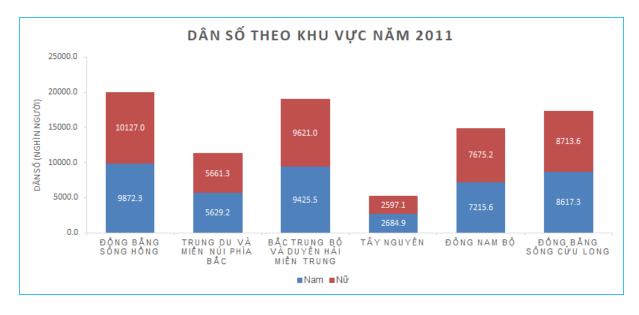
- Biểu đồ dân số theo khu vực
  - o Năm 1995
    - Khu vực Bắc Trung Bộ và Duyên hải miền Trung có dân số nhiều nhất. Khu vực Đông Nam Bộ có dân số chỉ vào khoảng hơn 9 triệu dân.

- Tây Nguyên là khu vực có dân số ít nhất cả nước.
- Khu vực Trung Du và Miền núi phía Bắc có tỉ lệ giới tính khá cân bằng.



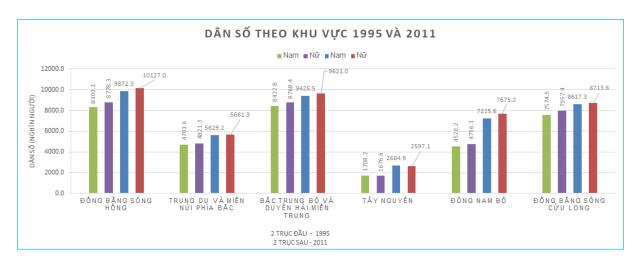
#### o Năm 2011

- Khu vực đồng bằng sông Hồng có dân số nhiều nhất cả nước.
- Khu vực Đông Nam Bộ tăng nhanh nhất trong các khu vực



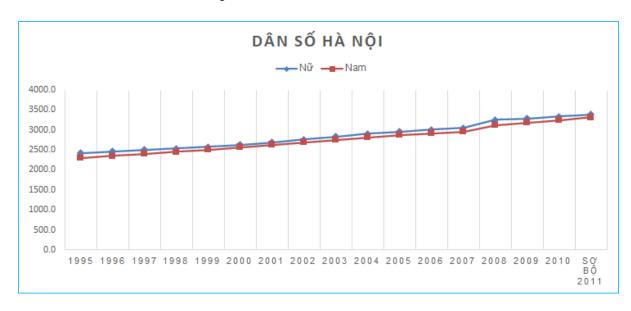
Biểu đồ cột theo khu vực của 2 năm 1995 và 2011.

- Mỗi khu vực sẽ có 4 trục thể hiện dân số theo giới tính. Kênh màu sắc được sử dụng để phân biệt.
- 2 trục đầu thể hiện ứng với năm 1995.
- 2 trục sau thể hiện ứng với sơ bộ 2011.



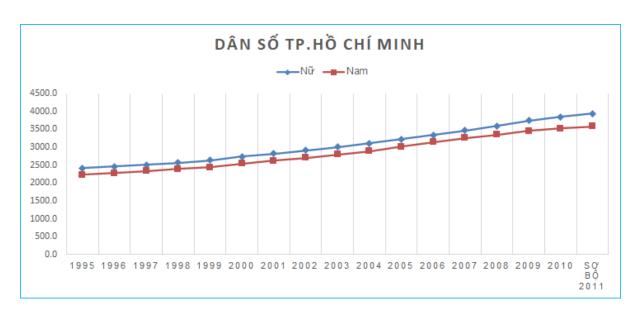
# 3 thành phố lớn

- Thủ đô Hà Nội
  - Tỉ lệ chênh lệch giữa nữ và nam không quá lớn, một số thời điểm mức chênh lệch xấp xỉ nhau.



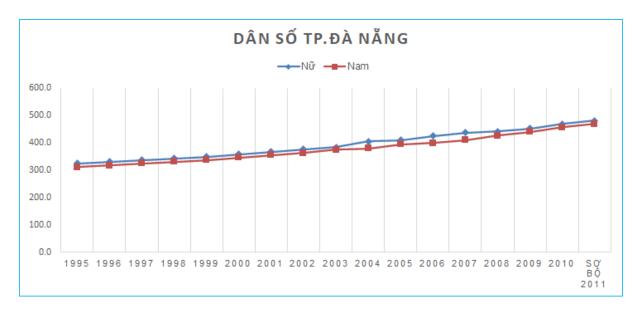
o Tp.Hồ Chí Minh

 Tỉ lệ chênh lệch giữa nam và nữ có xu hướng tăng từ năm 2007 trở đi.



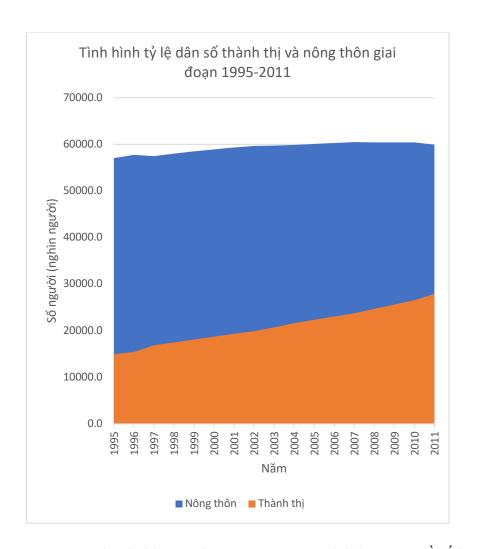
# o Tp.Đà Nẵng

- Khá tương đông với Hà Nội, mặc dù dân số or thành phố này ít hơn hẳn so với TP.Hồ Chí Minh và Hà Nội.
- Các giai đoạn 2004-2008 có sự chênh lệch nhẹ.



# c. Tình hình dân số thành thị, nông thôn

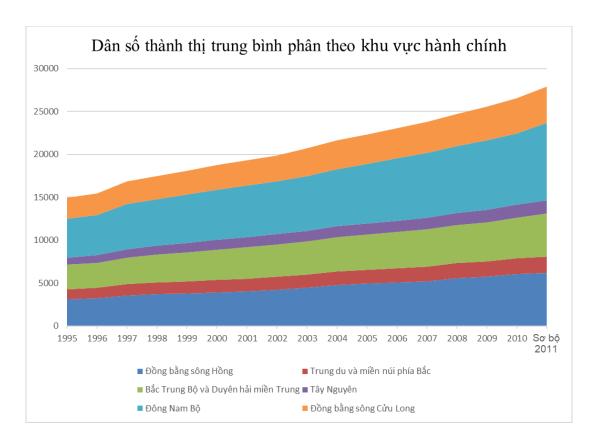
### Tình hình cả nước



Nhận xét: Dân cư thành thị có xu hướng tăng trong giai đoạn này về số lượng. Còn dân cư nông thôn thì có xu hướng giảm. Tuy nhiên đây chỉ là nhận diện tổng quan dựa trên biểu đồ miền cơ bản, chưa đi vào phân tích biểu đồ sâu hơn.

## Tình hình từng khu vực hành chính

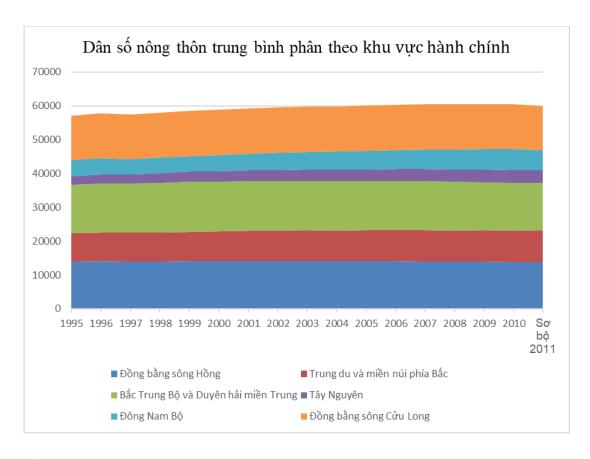
Dân thành thị



#### Nhận xét:

- Xu hướng dân cư thành thị tăng theo từng năm.
- Từ 1995 đến 2011, lượng dân cư ở thành thị tăng hơn 1.5 lần
- Dân cư thành thị ở tất cả các khu vực thì có tính chất chung là tăng theo từng năm. Việc gia tăng này, có thể lý giải bởi những lý do như sau:
  - Lượng dân cư tăng tự nhiên
  - Lượng di dân cơ giới tăng cao
  - Lượng đầu tư nước ngoài vào các thành thị tăng kéo theo một lượng người gia nhập quốc tịch Việt Nam để thuận tiện hơn.

#### Dân nông thôn

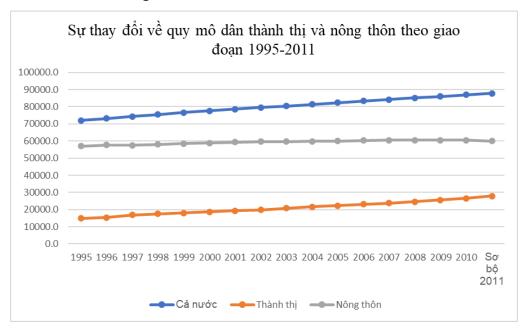


#### Nhận xét:

- Xu hướng không tăng không giảm về số dân cư nông thôn về số lượng theo các năm. Điều này chứng tỏ dân cư nông thôn đang có xu hướng đứng lại là nhường chổ dân cư thành thị tăng mạnh. Việc này có thể lý giải:
  - Thứ nhất, quy hoạch đất đai nhiều năm thì đất ở nông thôn ngày càng thu hẹp lại, còn đất thành thị, đất công nghiệp ngày càng mở rộng để phát triển kinh tế.
  - Thứ hai, một lượng dân cư nông thôn tăng lên đã bù vào lượng dân cư nông thôn mất đi do việc di dân cơ giới.
  - Thứ ba, tỷ lệ sinh và tỷ lệ tử ở nông thôn tương đối cân bằng hơn ở thành thị.

So sánh theo từng năm của dân số thành thị và nông thôn

### Theo biểu đồ đường:



Phân tích: Dùng Hồi quy tuyến tính cho đường dân số thành thị và nông thôn, ta được:

Công thức:

Dân số thành thị = 767.708088235294 \* Năm - 1516734.03602941Dân số nông thôn = 209.687009803921 \* Năm - 360691.69828431

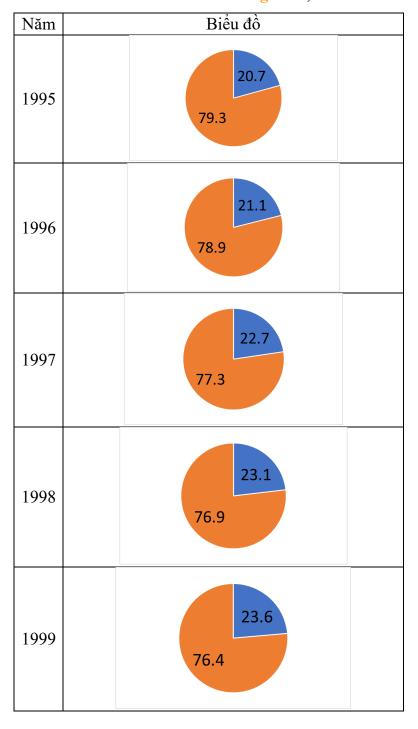
- Tốc độ tăng dân thành thị theo mỗi năm: 767,708.1 người/năm.
- Tốc độ tăng dân nông thôn theo mỗi năm: 209,687 người/năm.

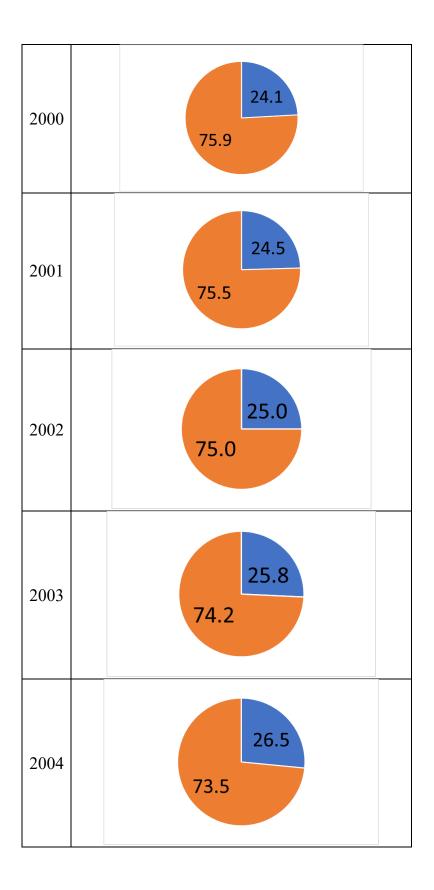
Nhận xét: Có hai vấn đề lớn trong biểu đồ này.

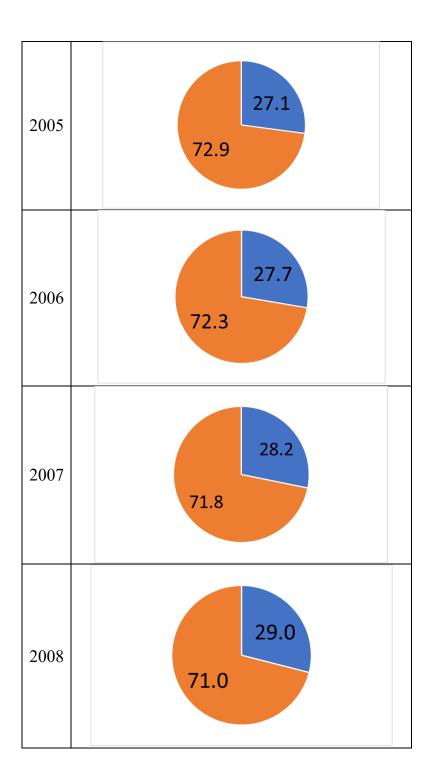
- Thứ nhất: đường của dân cư nông thôn có xu hương đi ngang, chứng tỏ về số lượng người thì dân cư nông thôn không tăng không giảm.
   Nhưng nếu xét theo sự giai tăng dân số thì dân cư nông thôn đang có xu hướng giảm so với dân cư cả nước.
- Thứ hai: đường của dân cư thành thị và cả nước gần như song song với nhau. Điều này chứng tỏ phần lớn dân số cả nước tăng trong giai đoạn này đều do dân số thành thị cung cấp cho cả nước nên hai đường

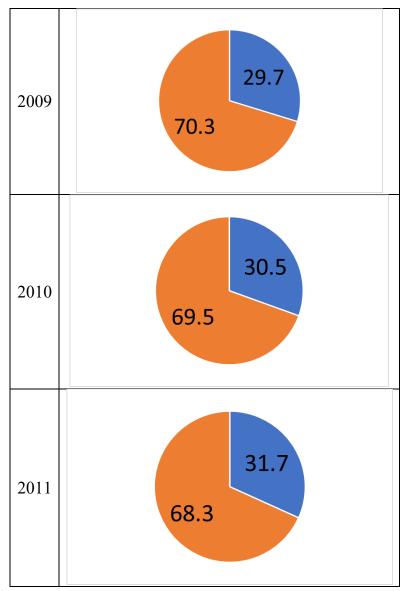
sẽ có xu hướng tăng. Như vậy nếu ta thấy rằng chúng gần như song song với nhau tức là tốc độ tăng dân số ở thành thị sẽ gần bằng với tốc độ tăng dân số ở cả nước (khoảng 1000000 người một năm - xem mục 3a).

- Theo nhiều biểu đồ tròn: Cam: nông thôn, Xanh lam: Thành thị









Nhận xét:

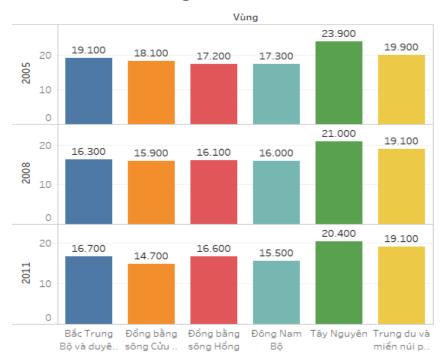
- Dân cư tăng theo từng năm
- Dân cư thành thị lại tăng tử 20% lên 30% trong giai đoạn này. Dân cư nông thôn thì thu hẹp

# d. Tỷ suất sinh, tỷ suất tử vong, tỉ suất tăng dân số tự nhiên

Ở phần này nhóm sinh viên sẽ trực quan hóa dữ liệu về tỉ suất sinh, tỉ suất tử và tỉ suất tăng dân số tự nhiên của một số tỉnh thành và các vùng trong cả nước.

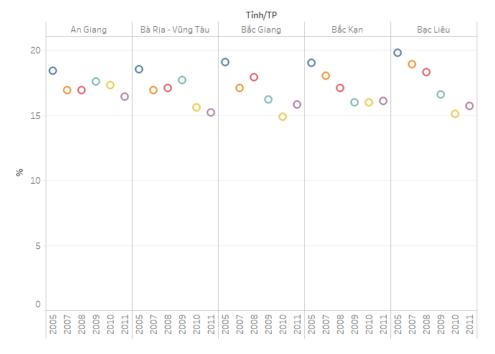
#### - Tỉ suất sinh:

<Tỉ suất sinh các vùng từ 2005-2011>



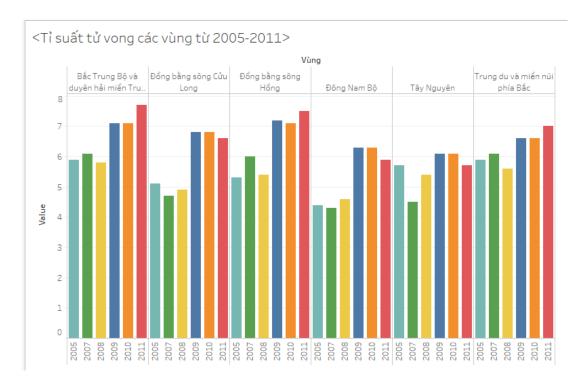
Tỉ suất sinh của các vùng trong cả nước vào các năm 2005, 2008, 2011. Càng về sau tỉ suất sinh giữa các vùng càng giảm. Ví dụ, khu vực đồng bằng sông Cửu Long có tỉ suất sinh qua các năm giảm dần từ 18.1% -> 15.9%-> 14.7%. Điều này cho thấy càng về sau người dân càng ít muốn sinh con, và cũng do chính sách kế hoạch hóa gia đình của Nhà nước khuyến khích không sinh nhiều con để chăm lo cho tốt. Ngoài ra ở nhưng vùng cao nguyên như Tây Nguyên và Trung du miền núi phía Bắc, đây là những nói tập trung các dân tộc thiểu số, việc ý thức của người dân và phổ cập của Nhà nước còn hạn chế nên tỉ lệ sinh cao nhất cả nước.

<Tỉ suất sinh một số tỉnh thành từ 2005-2011>



Phía trên là tỉ suất sinh của một số tỉnh thành (An giang, Bà Rịa – Vũng Tàu, Bắc Giang, Bác Kan, Bạc Liêu) từ 2005 đến 2011. Các tỉnh này dường như có tỉ suất sinh đang giảm dần. Tuy có một vài năm tăng nhưng rồi lại giảm xuống. Điều này cho thấy người dân ngày càng biết thực hiện kế hoạch hóa gia đình, và ít sinh con hơn.

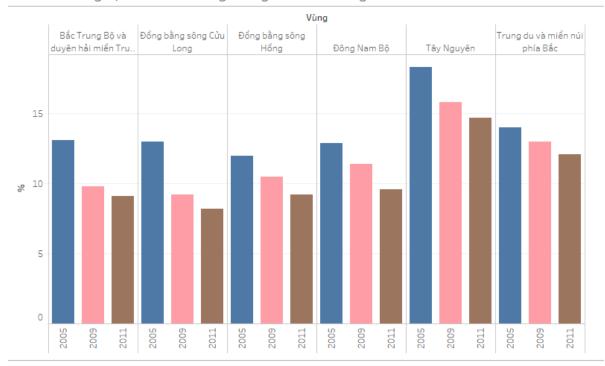
# - Tỉ suất tử vong:



Tỉ tử vong của các vùng trong cả nước từ năm 2005 đến 2011. Càng về sau tỉ suất tử giữa các vùng dường như có xu hướng tăng lên. Lí do có thể là do việc biến đổi khí hậu khiến lũ lụt thiên tai, tội ác như trộm cướp, giết người ngày càng nhiều, ngoài ra tai nạn giao thông cũng tăng nên tỉ lệ tử vong càng ngày càng tăng.

# Tỉ suất tăng dân số tự nhiên:

<Tỉ suất tăng tự nhiên các vùng trong cả nước trong năm 2005, 2009, 2011>



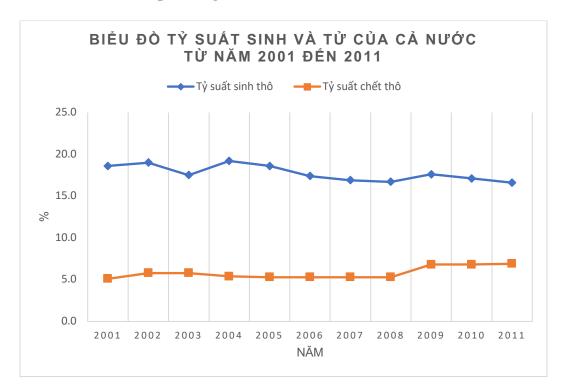
Tỉ suất tăng dân số tự nhiên của các vùng trong cả nước qua các năm đều giảm, điều này đúng với thực tế. Ta thấy tỉ suất sinh giảm nhưng tỉ suất tỉ vong tăng dẫn đến tỉ suất dân số tự nhiên cũng giảm qua các năm.

<Tỉ suất tăng tự nhiên các tỉnh thành trong cả nước 2005>

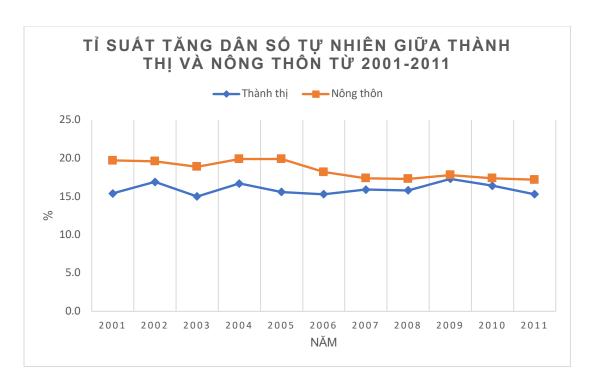
Kon Tum	Hà Giang	Bạc Liêu	Vĩnh Phúc	Phú Yên		Khánh Hòa		Sóc Frăng	Quảng Bình	Trà Vinl	ı	An Gian	g	Hậu Giang		
Lai Châu	Lâm Đồng	Nghệ An														
			Bình Dươ	ing		ồng	Cao				g	Tây		Đà		
	Đắk Lắk	Ninh Thuận			In	iáp	Bằng		Sơn	Ngãi	gāi	Ninh		Nẵng		
Đắk Nông	Đạk Lak		Quảng T	rį												
		Bình Thuận			Th	Thái		Nam		Tie	Tiển		9			
Điện Biên	Bình Phước		Bắc Kạn		Nguyên			Định	Định		ang	g Bình				
Diçir Bicii		Yên Bái			Βì	nh Định	nh									
	Sơn La		Tuyên Quang						Nir		DI 1		Hải			
Gia Lai	5011 24	Bắc Ninh	- 3		Hã	a Nôi					Bì			Phú Thọ		Наі
			Đồng Na	i					'hơ							
Thừa Thiên - Huế	Cà Mau	Bà Rịa - Vũng	112.70		Hưng Yên		Hưng Yên		Hưng Yên			7				
		Tàu	Hà Tây						Hải Dương		Thái Bình		Hà			
Lào Cai	Kiên Giang	Bắc Giang	Quảng N	inh	Long An		Long An		Vĩnh Long		Vĩnh Long Hà Nan		n			

Tỉ suất tăng tự nhiên của cả nước vào 2005, ta thấy tỉ suất tăng tự nhiên của các tỉnh vùng núi phía Bắc và Tây Nguyên cao nhất (Kon Tum, Lai Châu, Dak Nong, điện Biên, Gia Lai). Đây là những tỉnh tập trung các dân tộc thiểu số, chưa được phổ cập về giáo dục cao, có trình độ dân trí thấp hơn trung bình cả nước nên việc thực hiện kế hoạch hóa gia đình còn hạn chế.

### - Tỉ suất sinh và tử qua từng năm:



Biểu đồ trên cho thấy tỉ suất sinh và tử của cả nước từ 2001 đến 2011. Nhìn chung tỉ suất sinh có xu hướng giảm dần, và tỉ suất tử vong có xu hướng tăng dần. Điều này cho thấy càng về sau người dân càng ít muốn sinh con vì lo cho sự nghiệp và cũng do chính sách kế hoạch hóa gia đình của Nhà nước khuyến khích không sinh nhiều con để chăm lo cho tốt. Ngoài ra tỉ lệ tội phạm, thiên tai lũ lụt, tai nạn giao thông ngày càng tăng đã làm tỉ lệ tử vong ngày càng tăng.



Biểu đồ trên cho thấy tỉ tăng dân số tự nhiên giữa thành thị va nông thôn từ 2001 đến 2011. Nhìn chung tỉ suất tăng dân số tự nhiên của nông thôn đang giảm dần và gần ngang bằng với tỉ suất tăng dân số tự nhiên của khu vực thành thị. Điều này đại biểu cho việc những vùng nông thôn bây giờ cũng đang thực hiện tốt kế hoạch háo gia đình và ngày càng lo cho sự nghiệp hơn là kết hôn và sinh con sớm.

# II. Kết luận và hướng phát triển

# 1. Một số vấn đề về việc chọn biểu đồ

Việc lựa chọn biểu đồ rất quan trọng:

- Cụ thể ở đây là dạng dữ liệu thời gian, ta thấy rằng dạng này có cái biểu đồ đường, biểu đồ cột, biểu đồ miền phù hợp nhất.
- Việc hiển thị nhiều biểu đồ trơn gây khó khăn cho việc quan sát và phân tích các đặc trưng vì chúng quá nhiều và các biểu đồ thường không có cùng bán kinh nên rất khó khăn.

Dữ liệu dân số các địa phương thường không đồng nhất do những sự thay đổi từ các quyết định hợp nhất hoặc chia lại lanh thổ các tỉnh thanh với nhau, nên việc trực quan hóa các tỉnh này trở nên khó khăn hơn.

#### 2. Kết luận

- Chứng minh được dân số Việt Nam giai đoạn này tăng đều và ổn định.
- Việc di dân cơ giới có ảnh hưởng sâu sắc đến mật độ, quy mô phân bố dân cư theo thành thị và nông thôn.
- Việc gia tăng dân số đặc biệt là thành thị kéo theo kinh tế phát triển.

### 3. Hướng phát triển

- Trực quan hóa, phân tích thêm các dữ liệu về dân số khác như tỷ lệ độ tuổi, tỷ lệ trẻ em ở thành thị và nông thôn, Mật độ dân số, phân bố dân cư theo các lưu vực sông lớn, ...
- Đưa ra một dashboard theo dõi tình hình dân số với nội dung trên nhiều phương diện khác nhau, trong nhiều khoảng thời gian khác nhau. Dựa vào dashboard ta có thể tạo điều kiện thuận lợi cho các chuyên gia về loại phân tích chuyên sâu.

### III. Phân công

### Bảng phân công công việc:

STT	Tên công việc	Mã số phụ trách
1	Trực quan hóa dữ liệu giới tính	1612858
2	Trực quan hóa dữ liệu thành thị và nông thôn	1612176
3	Trực quan hóa dữ liệu tỷ suất sinh, tủ, tỷ lệ gia tăng tự nhiên	1612815